

Sygn. akt I CZ 1/14

POSTANOWIENIE

Dnia 20 lutego 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Barbara Myszka (przewodniczący)

SSN Katarzyna Tyczka-Rote (sprawozdawca)

SSN Hubert Wrzeszcz

w sprawie z powództwa F. T.

przeciwko M. M.

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym

w Izbie Cywilnej w dniu 20 lutego 2014 r.,

zażalenia pozwanego na postanowienie Sądu Apelacyjnego

z dnia 23 października 2013 r.,

**oddala zażalenie i zasądza od pozwanego na rzecz powoda
kwotę 1 800 (jeden tysiąc osiemset) zł tytułem kosztów
postępowania zażaleniowego.**

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 23 października 2013 r. Sąd Apelacyjny oddalił wniosek pozwanego M. M. o przywrócenie terminu do wniesienia skargi kasacyjnej i odrzucił wniesioną jednocześnie skargę kasacyjną od wyroku tego Sądu z dnia 18 czerwca 2013 r. Sąd ustalił, że w dniu 12 sierpnia 2013 r. pełnomocnikowi pozwanego doręczono odpis wyroku Sądu Apelacyjnego z uzasadnieniem. Skarga kasacyjna pozwanego od tego wyroku została nadana w dniu 21 października 2013 r. wraz z wnioskiem o przywrócenie terminu. Sporządził ją inny adwokat, pełnomocnictwo dla którego, opatrzone datą 12 października 2013 r., złożone zostało 15 października 2013 r. Do wniosku o przywrócenie terminu załączono zaświadczenie wystawione przez lekarza sądowego, potwierdzające, że pozwany nie był zdolny do czynności procesowych w dniach 10-13 października 2013 r. Sąd Apelacyjny odmówił przywrócenia terminu wskazując, że od 4 września 2012 r. pozwany był reprezentowany przez adwokat B. O., dysponującą pełnomocnictwem do reprezentowania pozwanego przed wszystkimi sądami, a więc upoważnioną także do wniesienia skargi kasacyjnej, sporządzenie której wymaga fachowego zastępstwa procesowego. Pozwany nie mógł działać w tym zakresie samodzielnie, wobec czego jego krótka choroba nie miała wpływu na możliwość wniesienia skargi. Sąd zaznaczył, że pozwany nie wskazał żadnych przyczyn uniemożliwiających adw. B. O. zachowanie terminu do zaskarżenia wyroku. Tym samym nie uprawdopodobnił, aby uchybienie terminu nastąpiło z przyczyn niezawinionych przez stronę pozwaną.

Skarga kasacyjna wniesiona po upływie dwumiesięcznego terminu od doręczenia odpisu wyroku z uzasadnieniem została odrzucona jako spóźniona.

W zażaleniu na postanowienie odrzucające skargę kasacyjną pozwany zarzucił naruszenie art. 168 § 1 k.p.c. w zw. z art. 380 k.p.c. poprzez ich błędne zastosowanie i wniósł o uchylenie tego postanowienia oraz o zasądzenie kosztów postępowania. Podniósł, że adw. B. O. wypowiedziała mu pełnomocnictwo w dniu 22 sierpnia 2013 r. i odmówiła sporządzenia skargi, wobec czego musiał ustanowić innego pełnomocnika, co jednak uniemożliwiła mu choroba.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zarzut sformułowany w zażaleniu sugeruje, że Sąd Apelacyjny błędnie zastosował art. 380 k.p.c. w zw. z art. 168 § 1 k.p.c., co nie miało miejsca, ponieważ Sąd ten nie stosował tak powiązanych przepisów, gdyż nie dokonywał kontroli niezaskarżalnego odrębnie postanowienia w przedmiocie przywrócenia terminu. Z treści uzasadnienia zażalenia wynika, że zarzut ten skarżący interpretuje jako wniosek o zbadanie zasadności odmowy przywrócenia terminu do wniesienia skargi kasacyjnej przez Sąd Najwyższy przy rozpoznawaniu zażalenia na postanowienie o odrzuceniu tej skargi i podnosi nowe okoliczności, wcześniej nieprzytoczone, mające usprawiedliwić spóźnione zaskarżenie wyroku Sądu drugiej instancji. W świetle postanowień art. 394¹ § 3 w zw. z art. 394 § 3 k.p.c. zażalenie może powoływać nowe fakty i dowody, natomiast rozważenia wymaga, czy nowości mogą również posłużyć kontroli niezaskarżalnego postanowienia, przeprowadzanej w szczególnym trybie wynikającym z art. 380 k.p.c. w zw. z art. 398²¹, art. 391 § 1 i art. 394¹ § 3 k.p.c. Artykuł 380 k.p.c. upoważnia do „rozpoznania” w toku postępowania odwoławczego na wniosek strony także takich postanowień sądu, wydającego kontrolowane orzeczenie, które nie podlegały odrębnemu zaskarżeniu w drodze zażalenia lecz miały wpływ na rozstrzygnięcie sprawy. Rozpoznanie prowadzić ma do zbadania czy postanowienia te były prawidłowe i zastępuje zażalenie, zakres kognicji jest zbliżony, a kontrolę Sąd przeprowadza jedynie na żądanie strony. Konstrukcyjnie jest to więc środek rozszerzający zakres kognicji w postępowaniu odwoławczym, także zażaleniowym. Przeprowadzana na podstawie art. 380 k.p.c. ocena powinna więc opierać się na zasadach analogicznych z obowiązującymi w postępowaniu zażaleniowym, które jest postępowaniem dostosowanym do kontroli postanowień nie orzekających o istocie sprawy. Dlatego i w tym wypadku wnioskujący może powołać nowe fakty i dowody. Pozwany wskazał, że o braku zawinienia po jego stronie świadczy to, iż w terminie otwartym do złożenia skargi kasacyjnej dotychczasowy pełnomocnik wypowiedział mu pełnomocnictwo, a w ustanowieniu nowego pełnomocnika na czas przeszkodziła mu choroba. Argumentacja ta jest jednak chybiona. Skoro od dnia 22 sierpnia 2013 r. pozwany wiedział o wypowiedzeniu pełnomocnictwa przez dotychczasowego pełnomocnika, a przede wszystkim o tym, że odmawia on

sporządzenia skargi kasacyjnej, wykazując należytą dbałość o własne interesy powinien był ustanowić innego pełnomocnika w terminie umożliwiającym mu zapoznanie się ze sprawą i przygotowanie skargi kasacyjnej. W normalnym biegu rzeczy czynności te, na które ustawodawca przewidział termin dwumiesięczny, wymagają od fachowego pełnomocnika przynajmniej kilku dni. Wobec tego ustanowienie kolejnego pełnomocnika w dniu, w którym kończył się termin do wniesienia skargi kasacyjnej (12 października 2013 r., w sobotę) uniemożliwiało terminowe zgłoszenie tej skargi. Pozwany powoływał się wprawdzie na chorobę, która uniemożliwiała mu ustanowienie pełnomocnika, jednak choroba ta trwała od 10 października 2013 r. Powierzenie pełnomocnikowi prowadzenia sprawy w dniu 9 października 2013 r. (w środę) także nie było wystarczającym wyprzedzeniem, skoro musiał się on najpierw zapoznać ze sprawą w sądzie, a następnie sporządzić skargę. O czasie potrzebnym do sporządzenia skargi świadczy fakt, że czynności konieczne do jej przygotowania zajęły nowemu pełnomocnikowi pozwanego 10 dni (skarga została wniesiona 22 października 2013 r.). Jednocześnie fakt ustanowienia pełnomocnika 12 października 2013 r. wskazywał, że choroba pozwanego, przynajmniej od tego dnia, nie miała już tak poważnego charakteru, by uniemożliwiała mu dokonywanie czynności związanych z postępowaniem sądowym. Ostatecznie więc także w świetle nowych okoliczności przytoczonych przez pozwanego w zażaleniu nie zostało uprawdopodobnione, że pozwany uchybił terminowi do wniesienia skargi kasacyjnej bez swej winy. Oddalenie wniosku o przywrócenie terminu do złożenia skargi było więc rozstrzygnięciem prawidłowym i nie naruszało art. 168 § 1 k.p.c.

Pozwany nie kwestionował w zażaleniu faktu, że skarga kasacyjna została złożona po terminie. Argumentował jedynie, że stało się to bez jego winy. Ponieważ jednak ten argument okazał się nieuzasadniony, zażalenie na postanowienie o odrzuceniu skargi kasacyjnej należało oddalić na podstawie art. 394¹ § 3 w zw. z art. 398¹⁴ k.p.c.

Orzeczenie o kosztach postępowania zażaleniowego uzasadnia art. art. 394¹ § 3 w zw. z art. 398²¹, art. 391 § 1, art. 98 § 1 i 3 k.p.c. Ich wysokość określa § 2, § 6 pkt 6 i § 13 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia

przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu
(tekst jedn.: Dz.U. z 2013 r., poz. 461).